

PRAKTISCHE RICHTLIJNEN ROND GEBRUIK VAN MONDMASKERS VAN TEXTIEL

1. Waarom worden mondmaskers van textiel aangeraden?

Stoffen mondmaskers kunnen helpen om de verspreiding van SARS-CoV-2 onder de bevolking tegen te gaan. We weten inmiddels dat het virus circuleert onder de bevolking, dat niet iedereen die met het virus besmet is ook symptomen zal vertonen en dat mensen ook net vóór het verschijnen van symptomen al besmettelijk kunnen zijn.

Overdracht van het virus gebeurt via besmette speekseldruppeltjes, ofwel rechtstreeks (tijdens nauw contact) ofwel onrechtstreeks na contact met besmette voorwerpen. Deze druppeltjes worden vooral gevormd tijdens hoesten en niezen, maar eveneens bij praten en gewoon in- en uitademen. Een mondmasker vermindert het aantal druppeltjes dat van een (potentieel besmette) persoon wordt overgedragen naar een andere persoon of naar de omgeving. Het is makkelijker druppeltjes tegen te houden op het moment dat ze de mond verlaten, wanneer ze nog groter zijn, dan om te voorkomen dat ze ingeademd of aangeraakt worden. Denk aan een confetti-machine: het is makkelijker om de confetti te stoppen door een scherm vlak voor de machine neer te zetten, dan om te proberen alles en iedereen te beschermen tegen neerdwarrelende confetti.

Je draagt een mondmasker van textiel dus vooral om anderen te beschermen. Jouw masker beschermt mij, mijn masker beschermt jou. **Dat betekent ook dat het dragen van een mondmasker niet in de plaats komt van andere maatregelen (zoals handen wassen, social distancing...) maar deze maatregelen aanvult.** Niettemin vormt het dragen van een mondmasker een fysieke barrière tegen spatten en grote druppels en kan het helpen om minder je mond en neus aan te raken.

De aanbevelingen kunnen wijzigen rekening houdend met de fase van de epidemie.

2. Voor wie is het dragen van een mondmasker van textiel aangeraden?

De mondmaskers van textiel zijn bedoeld voor gebruik in het openbaar door personen die geen symptomen van SARS-CoV-2 vertonen. Als algemeen principe geldt dat het dragen van een mondmasker maar aangeraden is **voor personen die dit op een correcte manier kunnen doen**. Het gebruik wordt dan ook niet aangeraden voor kinderen in crèches en lagere scholen of voor bv. personen met ademhalingsmoeilijkheden, dementie, een beperking of ernstige ziekte.

3. In welke omstandigheden is het dragen van een mondmasker van textiel aangeraden?

Een mondmasker is vooral nuttig bij nauw contact met anderen (<1,5m). Het is bijvoorbeeld een goed idee om een mondmasker te dragen bij het bezoeken van kwetsbare personen in een gemeenschap, zoals bij een bezoek aan een woonzorgcentrum.

Daarnaast kan het dragen van een mondmasker er ook voor zorgen dat voorwerpen in de omgeving minder besmet raken. Als je dus alleen bent in een ruimte (bv. op de bus) waar snel na jou nog mensen zullen langskomen, is het eveneens aangeraden om een masker te dragen. Als je gedurende langere tijd alleen bent in een ruimte die na jou door iemand anders gebruikt zal worden (bv. buschauffeur in een afgesloten cabine) kan je in plaats van een masker te dragen ook de oppervlaktes reinigen als je de ruimte verlaat. In open lucht is het dragen van een mondmasker minder nuttig, tenzij bij nauw contact met anderen.

Voorbeelden

Waar?	Wie?	Masker dragen?	Waarom (niet)?
Crèches	Kinderen	Niet aangeraden	Correct gebruik niet mogelijk
	Verzorgsters	Aangeraden	Bescherming collega's en kinderen
Kleuter- en lagere school	Kinderen	Niet aangeraden	Correct gebruik niet mogelijk
	Leerkrachten	Aangeraden	Bescherming collega's en kinderen
Middelbare school en hoger onderwijs	Leerlingen	Aangeraden	Bescherming anderen
	Leerkrachten	Aangeraden	Bescherming anderen Alternatief: voldoende afstand houden en schoolbord/bureau reinigen na gebruik
Supermarkten	Personeel	Aangeraden	Bescherming anderen
	Klanten	Aangeraden	Bescherming anderen
Openbaar vervoer	Chauffeurs	Eventueel	Indien geen afgesloten ruimte
	Reizigers	Aangeraden	Bescherming anderen
Wandeling buiten	Alleen	Niet aangeraden	Geen bijkomende bescherming
	Met gezin	Niet aangeraden	Geen bijkomende bescherming
	In contact met anderen/drukke plaats	Aangeraden	Bescherming anderen

4. Waaraan moet een mondmasker van textiel voldoen?

De bedoeling van deze mondmaskers is dat ze op grote schaal toegankelijk zijn voor de bevolking. **De exacte technische karakteristieken zijn minder belangrijk dan het feit dat een grote groep mensen hun neus en mond bedekken.** Niettemin zijn er bepaalde zaken waarmee rekening gehouden moet worden:

- het masker moet kin, mond en neus bedekken
- dichtgeweven stoffen bieden meer bescherming
- gebruik twee of drie lagen stof
- gebruik stoffen die niet te warm zijn en die toelaten er gemakkelijk door te ademen, zoals katoen
- het gebruik van een tussenliggende filterlaag (bv. keukenrol, koffiefilter...) kan de filterende capaciteit van het masker verhogen maar maakt het eveneens moeilijker om door het masker te ademen, waardoor het vervelend kan zijn om het masker langere tijd te dragen. Indien filtermateriaal gebruikt wordt, moet er op toegezien worden dat dit geen stoffen bevat die de luchtwegen kunnen irriteren (bv. parfums, ontsmettingsmiddelen...)
- gebruik stoffen die op hoge temperatuur (60°C) gewassen kunnen worden
- gebruik geen te stijve, te warme, of irriterende stoffen
- gebruik twee verschillende kleuren zodat het duidelijk is welke kant de binnenkant van het masker is
- elastiekjes achter de oren zijn makkelijk maar kunnen pijn geven bij langdurig gebruik en zijn moeilijker te wassen
- vermijd bij voorkeur verticale naden in het midden van het masker

Verschillende goede patronen bestaan reeds, bv.

- www.maakjemondmasker.be
- <https://www.facebook.com/notes/fod-volksgezondheid-veiligheid-van-de-voedselketen-en-leefmilieu/tips-om-je-eigen-mondmasker-te-maken/3168180623213948/>
- <https://www.ifth.org/wp-content/uploads/2020/04/CDC-masque-usage-NON-SANITAIRE-02AVRIL2020-1.pdf>
- https://www.uza.be/sites/default/files/uploads/200317-a4-mondmaskers-werkwijze-hr-v4_1.pdf
- <https://www.opensourceagainstcovid19.org/n/>

Voor de industriële productie van mondmaskers uit textiel, kan verwezen worden naar het werk dat hieromtrent gebeurd is door de Franse collega's. Een lijst met kenmerken van verschillende (combinaties van) stoffen die voldoen aan de technische vereisten is vrij te raadplegen hier:

<https://www.ifth.org/2020/03/30/covid-19-publication-de-la-base-de-donnees-avec-caracterisation-matiere-pour-la-realisation-de-masques-de-protection/>

Een meer volledige overzicht van technische specificaties kan hier gevonden worden: <https://euramaterials.eu/comment-fabriquer-des-masques-barrieres-destines-a-protger-la-population/>

5. Hoe moet een mondmasker van textiel correct gebruikt worden?

Aan- en afdoen:

- de handen moeten gewassen worden voor het aandoen van het masker
- het masker moet de neus, mond en kin bedekken en liefst nauw aansluiten aan de zijkanten
- éénmaal het masker opgezet, moet vermeden worden het masker nog aan te raken
- als het masker verschuift en niet goed zit, moet het aan de zijkanten worden aangeraakt
- om het masker af te doen moeten de elastieken of linten gebruikt worden
- na het verwijderen van het masker moeten de handen gewassen worden
- indien het masker tijdelijk afgezet wordt (bv. om iets te drinken) wordt het ofwel neergelegd op een propere plaats die nadien gereinigd kan worden, ofwel tijdelijk in een papieren of linnen zak geplaatst

Onderhoud:

- bij 'intensief gebruik' (bv. leerkrachten voor de klas die veel moeten praten), wordt het masker best na 4u vervangen
- het masker moet verwijderd worden zodra het zichtbaar vuil of vochtig is
- sowieso wordt het masker (indien gebruikt) elke dag gewassen
- wassen gebeurt met het gebruikelijke wasproduct, ofwel in de machine met ander wasgoed (30' op 60°) ofwel door kortstondig te koken in een kookpot. Als het masker op lagere temperatuur gewassen wordt (bv. handwas), moet het nadien op hoge temperatuur gestreken worden.
- het is belangrijk dat het masker goed droog is voor het volgende gebruik. Daarom is het aanbevolen om per persoon over minstens 2 maskers te beschikken en af te wisselen.
- het masker mag **niet** in de koelkast of diepvries gelegd worden! Dit doodt het virus niet maar kan wel andere voedingsmiddelen besmetten.
- Na het aanraken van vuile maskers (bv. om ze in de wasmachine te stoppen) dienen de handen altijd gewassen te worden
- Laat de mondmaskers niet in huis rondslingeren maar kies een vaste plaats voor je propere maskers en **bewaar vuile maskers liefst in een linnen zak die je mee wast.**